

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΚΥΠΡΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ
ΕΚΘΕΣΗ
2022

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο

Κατά το 2022 η Στατιστική Υπηρεσία (ΣΥ) συνέχισε με τη διεκπεραίωση των στατιστικών της υποχρεώσεων, δηλαδή με τη διενέργεια δειγματοληπτικών ερευνών και άλλων εργασιών σε οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα, που στοχεύουν τόσο στην υποβοήθηση του κυβερνητικού έργου στη διαμόρφωση και παρακολούθηση πολιτικής, όσο και στη στατιστική πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου, των κοινωνικών εταίρων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

Η Απογραφή Πληθυσμού και Κατοικιών 2021 που ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2021 ολοκληρώθηκε εντός του 2022 και έχουν ανακοινωθεί τα προκαταρκτικά αποτελέσματα. Τα στοιχεία που έχουν συλλεχθεί αφορούν στη σύνθεση του πληθυσμού σχετικά με τα δημογραφικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά του καθώς και τη σύνθεση των νοικοκυριών. Καταγράφονται, επίσης, στοιχεία για το μέγεθος και τις ανέσεις των κατοικιών ενώ καλύπτεται και ο πληθυσμός που διαμένει σε ιδρύματα. Λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες προκλήσεις που παρουσιάστηκαν στη διάρκεια της συλλογής των στοιχείων, προωθήθηκαν ενέργειες για πρόσβαση σε διοικητικές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν ως εναλλακτικές πηγές πληροφόρησης. Ο σχεδιασμός που έγινε για την αξιοποίηση των διοικητικών πηγών θα αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία του Δυναμικού Στατιστικού Μητρώου Πληθυσμού.

Η Στατιστική Υπηρεσία, στο πλαίσιο της Επιθεώρησης Ομοτίμων (peer review) σχετικά με την εφαρμογή του Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές (Κώδικας) που προγραμματίζεται να διεξαχθεί στην Κύπρο τον Μάρτιο 2023, προχώρησε σε εντατικές προετοιμασίες σχετικά με την επερχόμενη επίσκεψη εμπειρογνομώνων. Οι επιθεωρήσεις ομοτίμων έχουν καθιερωθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ευρωπαϊκού Στατιστικού Συστήματος (ΕΣΣ) για παρακολούθηση της προόδου στην εφαρμογή του Κώδικα από τα Εθνικά Στατιστικά Συστήματα (ΕΣΣ). Σκοπός των επιθεωρήσεων είναι να αξιολογηθεί η συμμόρφωση/ ευθυγράμμιση με τις πρόνοιες του Κώδικα και να βοηθηθούν τα ΕΣΣ στο να βελτιωθούν περαιτέρω στην παραγωγή των ευρωπαϊκών στατιστικών.

Με την εφαρμογή του περί Επίσημων Στατιστικών Νόμου του 2021 (Ν. 25(I)/2021), τέθηκαν σε εφαρμογή βασικές πρόνοιές του. Συγκεκριμένα, συστάθηκε το Στατιστικό Συμβούλιο με νέα σύνθεση και έγινε η πρώτη συνεδρία του, σε σχέση με το ετήσιο πρόγραμμα στατιστικών δραστηριοτήτων 2023 και το πολυετές πρόγραμμα στατιστικών δραστηριοτήτων 2023 – 2027. Επιπρόσθετα, καθορίστηκαν οι λειτουργοί-

επικεφαλής για θέματα επίσημων στατιστικών στις Άλλες Εθνικές Αρχές, οι οποίοι θα έχουν την ευθύνη εφαρμογής των προνοιών του νόμου και ειδικότερα της εφαρμογής των στατιστικών αρχών και της διασφάλισης της ποιότητας των στατιστικών. Ακολούθως, συστάθηκε η Επιτροπή Συντονισμού για τις Επίσημες Στατιστικές, που αποτελείται από τη Στατιστική Υπηρεσία και τις Άλλες Εθνικές Αρχές που παράγουν επίσημες στατιστικές. Κατά την πρώτη συνεδρία του σώματος, παρουσιάστηκαν οι βασικές πρόνοιες του περί Επίσημων Στατιστικών Νόμου του 2021, και ο Κώδικας Ορθής Πρακτικής για τις Ευρωπαϊκές Στατιστικές.

Στο πλαίσιο της στατιστικής αρχής της «επαγγελματικής ανεξαρτησίας» της Στατιστικής Υπηρεσίας που περιλαμβάνεται στον περί Επίσημων Στατιστικών Νόμο του 2021 έχει υπογραφεί Μνημόνιο Συναντίληψης μεταξύ της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Υπουργείου Οικονομικών, σχετικά με τις πρακτικές διαδικασίες που διέπουν τη μεταξύ τους εργασιακή σχέση. Με το μνημόνιο αυτό προάγεται η διαφάνεια και αντικειμενικότητα, ενώ καθορίζεται το πλαίσιο συνεργασίας των δύο μερών με τρόπο αμερόληπτο.

Σχετικά με τις ρυθμίσεις για πρόσβαση και χρήση των διοικητικών αρχείων για σκοπούς παραγωγής επίσημων στατιστικών, εκδόθηκε κατά το 2022 εγκύκλιος από το Υπουργείο Οικονομικών προς όλα τα Υπουργεία/ Υφυπουργεία/ Τμήματα/ Υπηρεσίες της Κυβέρνησης και Ανεξάρτητες Αρχές/ Υπηρεσίες/ Γραφεία (Εγκύκλιος Αρ. 1717) σχετικά με την πρόσβαση, χρήση και ενσωμάτωση διοικητικών αρχείων στον καταρτισμό επίσημων στατιστικών. Στην εγκύκλιο παρατίθενται οι πρόνοιες του Νόμου σχετικά με την παροχή διοικητικών αρχείων για την παραγωγή επίσημων στατιστικών, ενώ δίδονται οδηγίες όπως κατά την υποβολή αιτημάτων για έγκριση πιστώσεων ή/και πολυετών δεσμεύσεων στο Υπουργείο Οικονομικών, που προορίζονται για μηχανογραφημένα συστήματα, βεβαιώνουν τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών ότι, η Στατιστική Υπηρεσία είναι ενήμερη και έχει εμπλοκή στην όλη διαδικασία. Η εν λόγω εγκύκλιος αναμένεται να ενισχύσει την προσπάθεια της Στατιστικής Υπηρεσίας για ευρύτερη πρόσβαση σε διοικητικά αρχεία, ούτως ώστε να μειωθεί ο φόρτος προς τους ερευνώμενους, η εγκαιρότητα των επίσημων στατιστικών αλλά και το κόστος παραγωγής τους.

Ειδικότερα σε σχέση με την πρόσβαση σε διοικητικά αρχεία, η Στατιστική Υπηρεσία έχει προωθήσει ενέργειες για επισημοποίηση των συμφωνιών με τους παρόχους διοικητικών δεδομένων για τον καταρτισμό επίσημων στατιστικών. Ως εκ τούτου, υπογράφηκε εντός του 2022 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, σε σχέση με την παροχή στατιστικών δεδομένων για τον καταρτισμό επίσημων στατιστικών. Η Στατιστική Υπηρεσία σκοπεύει να προχωρήσει σε υπογραφή αντίστοιχων μνημονίων με όλους τους ιδιοκτήτες διοικητικών πηγών.

Η ΣΥ προώθησε ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση του στρατηγικού της στόχου για παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο. Προωθήθηκαν δράσεις που στοχεύουν στη μείωση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών αλλά ταυτόχρονα και του κόστους παραγωγής των στοιχείων, κυρίως μέσω της ευρύτερης αξιοποίησης των διοικητικών πηγών πληροφόρησης στην παραγωγή στατιστικών και της εισαγωγής εναλλακτικών/νέων τρόπων συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, συνεχίστηκαν οι εργασίες για πρόσβαση σε νέες διοικητικές πηγές από την Κυβερνητική Αποθήκη Πληροφοριών (ΚΑΠ) καθώς επίσης, αριθμός ερευνών διεκπεραιώθηκε είτε τηλεφωνικώς είτε μέσω διαδικτύου και αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του κόστους διεξαγωγής. Τον Ιανουάριο 2022, ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου για την επέκταση της ΚΑΠ στην οποία περιλαμβάνεται και η δημιουργία Στατιστικής Αποθήκης Πληροφοριών στη Στατιστική Υπηρεσία. Η υλοποίηση διακόπηκε τον Φεβρουάριο 2022, κατόπιν απόφασης της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών και αναμένεται η έκδοση της τελικής απόφασης.

Η ΣΥ στο πλαίσιο της προώθησης καινοτόμων πρακτικών στην παραγωγή επίσημων στατιστικών, έχει αναπτύξει σύστημα για την αυτόματη κωδικοποίηση των περιγραφών επαγγελματών και οικονομικών δραστηριοτήτων αξιοποιώντας την τεχνολογία της τεχνητής νοημοσύνης. Επιπρόσθετα, η ΣΥ προβαίνει σε διάφορες ενέργειες για τη χρήση "scanner data" τόσο στον καταρτισμό του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή όσο και για σκοπούς της έρευνας οικογενειακών προϋπολογισμών. Τέλος, η ΣΥ έχει προχωρήσει στην πιλοτική εφαρμογή της μεθόδου web scraping για την αυτόματη συλλογή πληροφοριών από το διαδίκτυο.

Για την προώθηση της στατιστικής παιδείας και του ενδιαφέροντος στις επίσημες στατιστικές η ΣΥ διοργάνωσε για πέμπτη φορά τον ετήσιο Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό Στατιστικής σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Κυπριακή Στατιστική Εταιρεία.

15 Φεβρουαρίου, 2023.